

Osaava arvioija 2024-2026

Hanke kehittää opettajien
arviointiosaamista ja
yhteistä arviointikulttuuria.

**Joensuun seudun
kansalaisopisto**

Työpaja 2: Matka menetelmien saaristoon

Tässä työpajassa haetaan yhdessä vastauksia muun muassa näihin kysymyksiin:

- Millaisia arviointimenetelmiä on olemassa?
- Miten valitaan sopiva menetelmä?
- Mitä menetelmiä käytetään lasten ja mitä aikuisten opetuksessa?
- Miten digitaalisuutta voi hyödyntää arvioinnissa?

Arviointimenetelmät

- Arvioinnin tehtävänä on edistää oppimista.
- Tarvitaan monipuolisia arvioinnin tapoja ja menetelmiä.
- Arviointimenetelmän valintaa ohjaavat kurssin osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.
- Arviointimenetelmät on hyvä suunnitella jo silloin, kun pohditaan osaamistavoitteita.

Pohdi arviointimenetelmien valintaa myös oman työn näkökulmasta.

Tentit kurssin lopussa eivät ole välttämättä oppimista tukevia ja kuormittavat myös opettajaa.

Pohdi näitä

- Onko kurssin ydinsisällöt määritelty selkeästi (ydinainesanalyysi)?
- Onko osaamistavoite selkeä ja onko arviointikriteerit mitattavissa? Millaisilla arviointimenetelmillä osaamisen edistymistä voi arvioida?
- Onko arviointimenetelmä helposti toteutettavissa kurssin aikana?
- Minkälaisia vaihtoehtoja on osaamisen osoittamiselle? Mitä ne ovat opiskelijan toimintana?
- Mitä opiskelijan odotetaan tekevän? Mitä ne vaativat minulta opettajana ennen kurssia, kurssin aikana, kurssin jälkeen?

Arvioinnin suunnittelu

Kun pohdit osaamisen arviointia ja arviointimenetelmiä, mieti onko arvioinnin kohteena esimerkiksi:

- oppimisprosessi
- tuotos
- yhteistyö
- osallistuminen
- tiedollinen osaaminen
- taidollinen osaaminen
- asennemuutos
- kaikki edellä mainitut yhdessä?

Tavoitteet ohjaavat opetuksen suunnittelua ja sen toteutusta. Arvioinnin suunnittelu lähtee kurssin tai opintokokonaisuuden osaamistavoitteiden kirkastamisesta ja niiden keskiöön asettamisesta.

Tavoitteet antavat pohjan arvioinnin perusteille. Tärkeää on suunnitella osaamistavoitteita sekä arviointia yhtäaikaisesti niin pitkälle kuin mahdollista.

Tavoitteet ohjaavat oppijaa. Mitkä ovat oppimisen ja osaamisen tavoitteet ja millä eri tavoilla opiskelija voi tuoda esiin osaamistaan ja miten osaamista voi arvioida?

Arviointimenetelmien valinta

Pohdi näitä kysymyksiä:

- Millaisia tavoitteita kurssillani on?
- Mitkä ovat kurssin arviointikriteerit?
- Millaisia opetusmenetelmiä käytän?
- Tarvitaanko osaamistavoitteiden saavuttamisen arviointiin useampia erilaisia arviointikeinoja ja -menetelmiä?

Arvioinnin pedagoginen perustelu – miksi arvioin, miten arvioin ja missä vaiheessa arvioin?

Mikä on arvioinnin kohde?

Millainen ja missä vaiheessa tapahtuva arviointi tukee parhaiten oppimisprosessia ja osaamisen kehittymistä kurssillani?

Kuka ja ketkä osallistuvat arviointiin?

Milloin arviointia tehdään?

Diagnostinen arviointi

- Arviointia tehdään ennen kurssia, kurssin alussa, aihepiirin alussa kurssin sisällä.
- Arvioinnilla saadaan tietoa tai tarkempaa ymmärrystä opiskelijoiden tiedollisesta ja taidollisesta lähtötasosta ja tasoeroista suhteessa kurssin tavoitteisiin.
- Diagnostinen arviointi:
 - auttaa opettajaa opetuksen suunnittelussa.
 - auttaa opiskelijoita hahmottamaan ja palauttamaan mieleen aiheeseen liittyvää osaamistaan.

Formatiivinen arviointi

- Arviointia tehdään oppimisprosessin aikana.
- Arviointi antaa opiskelijalle ajantasaista tietoa siitä, mikä on hänen osaamisensa taso siinä hetkessä suhteessa osaamistavoitteisiin.
- Formatiivinen arviointi:
 - auttaa opettajaa ja opiskelijaa hahmottamaan missä osaamisen suhteen ollaan menossa.
 - auttaa opettajaa suuntaamaan opettamista tarvittavalla tavalla.
 - auttaa opiskelijaa suuntaamaan omaa osaamisen kehittämistään.

Milloin arviointia tehdään?

Summatiivinen arviointi

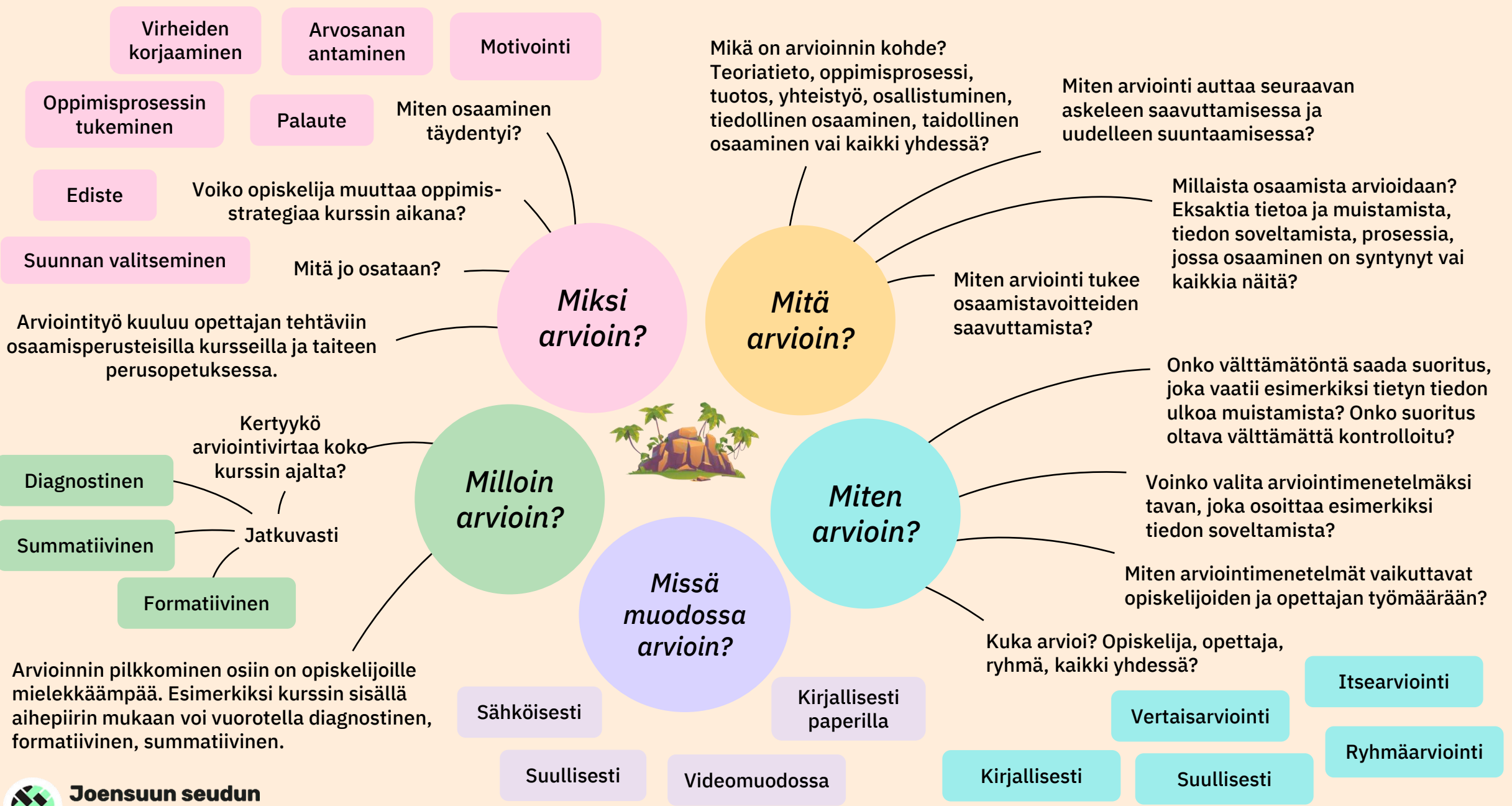
- Arviointia tehdään oppimisprosessin loppuvaiheessa tai sen päätyttyä tehtävään yhteen vetävään arviointiin.
- Summatiivinen arviointi tarkastelee:
 - miten osaaminen on kehittynyt.
 - onko asetetut osaamistavoitteet saavutettu ja miten ne on saavutettu.

Arvioinnin ajankohdat voivat vaihdella kurssin sisällä esimerkiksi aihepiirin mukaan.

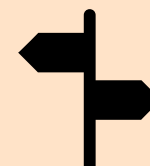
Käsitellään yksi aihe kerrallaan ja siirrytään seuraavaan, jolloin diagnostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi voivat vuorotella kurssin sisällä.

Monet eri menetelmät

- Eri arviointimenetelmillä saadaan esiin erilaista oppimista ja osaamista.
- On tärkeää tunnistaa erilaisia menetelmien vaihtoehtoja ja suhteuttaa osaamistavoitteita, opetusmenetelmiä ja omien käytänteidensä mielekkyyttä niihin.
- Esimerkiksi tentti voi olla monenlainen; perinteinen tentti, ryhmätentti, suullinen tentti, tentti monivalintakysymyksillä, tentti ilman aikarajaa ja tentti oppimateriaalien kanssa...
Mieti mitä haluat mitata.

Huolehdi, että opiskelijat ovat tietoisia kurssin tavoitteista ja arviointikriteereistä ja kertaa niitä kurssin aikana.

Arviointi suuntaa opiskelijan toimintaa kurssilla.

Erilaisia arviointimenetelmiä

Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit ohjaavat arviointimenetelmien valintaa. Tässä näet esimerkkejä arviointimenetelmistä, joita voi soveltaa eri tavoitteisiin.

Tietäminen *muistaminen, kyky pitää mielessä*

- Kirjoitelma
- Kirjallinen tai suullinen kysely, koe tai esitys
- Digitaaliset testit ja visailut
- Täydennystehtävät
- Kategorisointitehtävät
- Mikä ei kuulu joukkoon – tehtävät
- Yhdistämistehtävät – esimerkiksi termi ja määritelmä
- Henkilökohtainen keskustelu

Ymmärtäminen *kyky tulkita ja soveltaa opittua*

- Tutkielma
- Esitys, video, podcast, äänite
- Kirjareferaatti
- Osaamisportfolio, digitaalinen portfolio
- Osaamispäiväkirja
- Osaamisvideo
- Videoanalyysit
- Reflektiivinen kirjoitelma omasta osaamisesta
- Vertaisarviointi
- Itsearviointi
- Mindmap
- Arviointikeskustelu
- Ryhmäkeskustelu
- Case-tapausten analysointi ja tiedon soveltaminen
- Skenaariotehtävät, jossa kuvitteelliseen skenaariossa tiedon analysointia, soveltamista, suunnittelua ja tulkintaa
- Keskustelut ja leikkimieliset väittelyt

Tekeminen *kyky käyttää opittuja taitoja, materiaaleja ja menetelmiä*

- Autenttinen arviointi
- Jatkuva arviointi, kotitehtävät
- Näyttö
- Näytä ja kerro
- Näytös
- Esitys, video, podcast, äänite
- Projektityöt
- Toiminta tapahtumissa
- Vertaisarviointi
- Lopputuloksen tai tuotteen arviointi
- Arviointikeskustelu
- Itsearviointi
- Osaamisportfolio, digitaalinen portfolio

Esimerkkejä arviointimenetelmien soveltamisesta

Esitelmät

- Diaesitys, video tai muu kirjallinen/suullinen tuotos.
- Esitetään joko koko ryhmälle tai vain kouluttajalle.
- Aiheena koulutuksen sisältö.
- Esitysmuotoja:
 - Esitelmä
 - Taitoa osoittava näytevideo
 - Infograafi
- Arviointi perustuu koulutuksen arviointikriteereihin.

Harjoitustyö

- Tuotetaan konkreettinen tuotos koulutuksen aiheesta.
- Voi sisältää tekemistä, lukemista tai tiedonhakua.
- Toteutetaan yksin tai ryhmässä.
- Esitetään joko ryhmälle tai kouluttajalle.
- Arvioinnissa painotetaan:
 - Tuotosta
 - Valmistusprosessia
 - Koulutuksen arviointikriteerejä

Esitelmät ja harjoitustyöt verkossa

- Käyttö osaamisen arvioinnissa: Molempia menetelmiä voidaan hyödyntää verkkokoulutuksessa.
- Esitelmä verkossa
 - Helppo toteuttaa verkkokokoustyökalulla (esim. Teams, Zoom).
 - Soveltuu hyvin suulliseen tai visuaaliseen esittämiseen.
- Harjoitustyö verkossa
 - Työn eri vaiheet voidaan esitellä videon tai kuvien avulla.
 - Mahdollistaa prosessin dokumentoinnin ja jakamisen.
- Jakamisen työkalut
 - Virtuaaliseen (esim. Padlet)
 - Verkko-oppimisympäristöt (esim. Moodle)
 - Arviointi kohdistuu tuotokseen tai tuottamisprosessiin.

Esimerkkejä arviointimenetelmien soveltamisesta

Kirjallinen työ

- Raportti, essee, tiivistelmä, referaatti, kotitehtävä
- Arviointi: luettelointi, soveltaminen tai jatkojalostaminen osaamistavoitteiden mukaan

Oppimispäiväkirja

- Oman oppimisen ja osaamisen reflektointia
- Ei pelkkää luettelointia, vaan syvällistä pohdintaa
- Täytetään esim. 3 min tunnin lopussa

Miellekartta (Mindmap)

- Graafinen esitys avainsanoista ja yhteyksistä
- Voi olla myös infografiikka

Portfolio

- Sisältää koulutuksen tuotokset, työnäytteet
- Mukana visuaalisia ja teksti osia
- Soveltuu erityisesti luoville aloille

Posterit

- Esitys koulutuksen aiheista, projekteista tai ongelmista
- Tehdään yksin tai ryhmässä, myös virtuaalisesti

Verkkototeutukset

- Sovelluksia: Padlet, Mindomo, ePortfolio, Whiteboard
- Voidaan tehdä esimerkiksi kirjoitelmia, miellekarttoja ja postereita

Arviointi voi kohdistua:

- *esitetyn asian ilmaisuun, kykyyn analysoida asiaa tai kykyyn tuottaa ja jalostaa itsenäisesti tietoa.*
- *tuotokseen ja sen tuottamisprosessiin*
- *opiskelijoiden kykyyn hahmottaa ja jäsentää asiakokonaisuutta.*

Huomioi myös ne oppijat, joille tekstin tuottaminen on haasteellista.

- *Tarjoa vaihtoehtoisia tapoja kirjallisten töiden palautuksille ja anna opiskelijalle tarvittaessa mahdollisuus täydentää palauttamaansa työtä suullisesti.*
- *Verkko-oppimisympäristöt tarjoavat myös mahdollisuuksia palauttaa tai täydentää tehtäviä ääni- tai videovastauksilla.*

Esimerkkejä arviointimenetelmien soveltamisesta

Keskustelu

- Pari- tai ryhmäkeskustelu kouluttajan johdolla
- Arvioidaan sisältöä, määrää, laatua, kielitaitoa, mielipiteitä, perusteluja, ryhmätoimintaa
- Soveltuu vuorovaikutukseen liittyviin koulutuksiin

Näyttö

- Käytännön työ- tai toimintatilanne
- Suunnitellaan ja arvioidaan yhdessä kouluttajan kanssa
- Arvioidaan kaikki vaiheet suhteessa koulutuksen teemoihin
- Ryhmätyössä
 - jokaiselle annetaan omat tehtävät
 - ryhmän tuki sallittu
 - arviointi kohdistuu ryhmään

Tentti

- Monivalinta, avoimet kysymykset, suullinen, materiaalitentti
- Aikarajalla tai ilman, lähi- tai verkkokoulutuksessa
- Arvioidaan osaamista ja näkemysten perustelua
- Esimerkiksi verkkotesti 80 %:n läpäisyrajalla ilman suorituskertojen rajaa tukee oppimista

Näytä ja kerro

- Yhdistelmä näyttöä ja keskustelua
- Osallistuja näyttää ja selittää tekemistään
- Arvioidaan prosessia, mielipiteitä, tietoa, taitoa ja soveltamista
- Soveltuu esimerkiksi kädentaitojen opetukseen

Pilko osaamisen arviointi pienempiin paloihin yhden massiivisen kirjallisen työn tai lopputentin sijaan.

Esimerkiksi pienet välitestit ovat motivoivampi tapa kuin yksi iso tentti lopuksi.

Osiin pilkkominen jäsentää kurssia ja on osallistujille miellyttävämpi tapa toimia.

Monipuolinen arviointi

- Arviointia tehdään monella eri tavalla, monta kertaa kurssin aikana, tarkoituksenmukaisesti, erilaisia arviointimenetelmiä käyttäen.
- Arviointi toimii oppimisen tukena:
 - Arviointi motivoi ja näyttää suuntaa kohti tavoitteiden saavuttamista
 - Palkitseva ja innostava arviointi kannustaa opiskelijoita ponnistelemaan
 - Monipuoliset menetelmät tuovat esiin erilaisia osaamisia
 - Tarjoavat onnistumisen kokemuksia ja tukevat erilaisia oppijoita

Mukailtu lähteestä: Ouakrim-Soivio N.; Luentomateriaali Oppimisen ja osaamisen arviointi
<https://mikkeliops.wordpress.com/wp-content/uploads/2016/10/najat-ouakrim-soivio-mikkeli-240916.pdf>

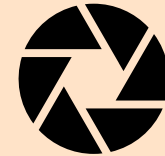

- *Erilaiset arviointimenetelmä*
 - *tentit, esseet, portfoliot, suulliset esitykset*
- *Eilaisia tehtävätyyppejä saman menetelmän sisällä*
 - *tentti, jossa avoimia tehtäviä, monivalintatehtäviä, soveltavia tehtäviä*
- *Eri tavoin jakautuvaa vastuuta*
 - *arvioitavana yksilö, pari, pienryhmä*
- *Useampia samanlaisen näytön mahdollisuuksia*
 - *esitelmän uusiminen, portfolion parantaminen*
- *Useasta osasta koostuvia arviointinäyttöjä*
 - *tentti, essee, posterit, useita osatehtäviä*
- *Eilaisia palautteen tapoja*
 - *opettaja, opiskelija itse, vertainen*
 - *kirjallisesti, videolla, äänitteellä*

Mukailtu lähteestä: Atjonen, P.; Akateemisen oppimisen ja osaamisen arviointi
<https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/b42c4e3a-20a5-474e-be4c-bb5640e9ac3e/content>

Tekoäly arvioinnin suunnittelun apuna?

- Huomioi kuitenkin, ennen tekoälyn käyttöä että:
 - Sinulla on riittävä osaaminen ja tietotaito tekoälyn käyttöön.
 - Tunnet OPH:n tekoälyohjeet varhaiskasvatukselle ja koulutukselle.
 - Tunnet EU:n ohjeet opettajille tekoälyn eettisestä käytöstä.
 - Noudatat oman työnantajan ohjetta tekoälyn käytöstä.
 - Tiedät mitä tietoja tekoälylle voi syöttää.

Tekoälyä voi hyödyntää työkaluna esimerkiksi arvioinnin suunnittelussa.

Muista kriittisyys: arvioi tekoälyn antamien vastausten käytettävyys ja oikeellisuus.

Kysy tekoälyltä ideoita ja jalosta eteenpäin

Tekoälylle esitetty kysymys eli prompti: Voisitko ideoida kanssani erilaisia arviointimenetelmiä lasten kuvataiteen opetukseen? Anna näistä esimerkkejä. Lasten ikä on 7-12-vuotta. Kuvataidekurssin kesto on 26 viikkoa. Kiitos!

Formatiivisia arviointimenetelmiä teatteriopetukseen sekä esimerkkejä niiden käytöstä tekoälyn ideoimana:

- **Palautekeskustelut:** Opettaja ja oppilaat keskustelevat esityksen tai harjoituksen jälkeen siitä, mikä sujui hyvin ja missä on parantamisen varaa.
 - *Esimerkki:* Harjoituksen jälkeen opettaja käy läpi oppilaiden kanssa kohtauksen, antaa palautetta näyttelijäntyöstä ja ehdottaa parannuksia.
- **Vertaisarviointi:** Oppilaat antavat toisilleen palautetta esityksistä tai harjoituksista.
 - *Esimerkki:* Oppilaat katsovat toistensa esityksiä ja antavat rakentavaa palautetta esimerkiksi ilmaisusta, liikkeestä ja vuorovaikutuksesta. Opettaja ohjaa keskustelua ja auttaa lapsia antamaan positiivista ja kannustavaa palautetta. Tämä voi tapahtua esimerkiksi myös pienryhmissä, joissa jokainen oppilas esittelee työnsä ja saa palautetta muilta.
- **Itsearviointi:** Oppilaat arvioivat omaa suoritustaan ja asettavat itselleen kehitystavoitteita.
 - *Esimerkki:* Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeen, jossa he pohtivat omaa roolityötään ja sen kehittämistä verraten sitä tavoitteisiinsa.

- **Oppimispäiväkirjat:** Oppilaat pitävät päiväkirjaa, johon he kirjaavat oppimiskokemuksiaan ja reflektovat omaa kehitystään.
 - *Esimerkki:* Oppilas kirjoittaa päiväkirjaan ajatuksiaan siitä, miten hän koki tietyn harjoituksen ja mitä hän oppi siitä. Tähän voi varata joka tunnin päätteeksi esimerkiksi 3 minuuttia aikaa.
- **Ryhmätyöt ja projektit:** Oppilaat työskentelevät yhdessä ja arvioivat toistensa panosta ja yhteistyötaitoja.
 - *Esimerkki:* Ryhmä valmistaa yhdessä lyhyen näytelmän ja arvioi projektin lopuksi, miten yhteistyö sujui ja mitä voisi parantaa seuraavalla kerralla.
- **Testit ja visat:** Lyhyet testit ja visat, jotka mittaavat oppilaiden ymmärrystä teatterin käsitteistä ja tekniikoista.
 - *Esimerkki:* Opettaja järjestää pienen tietovisan teatterin historiasta ja käsitteistä, ja oppilaat saavat välitöntä palautetta vastauksistaan.
- **Esitysanalyysit:** Oppilaat analysoivat katsomansa esityksen ja keskustelevat sen vahvuuksista ja heikkouksista.
 - *Esimerkki:* Oppilaat katsovat teatteriesityksen ja kirjoittavat analyysin, jossa he pohtivat näyttelijäntyötä, lavastusta ja ohjausta.

Valitse ideat, jotka sopivat opetukseesi

Tekoäylle esitetty kysymys eli prompti: Minkälaiset erilaiset arviointimenetelmät mittaavat tietämistä; muistamiseen perustuva, kyky pitää mielessä olevia asioita kuten tunnistamista, listaamista, määrittelyä, toistamista, kuvaamista tai näyttämistä. Aiheena englannin kielen alkeet.

- **Monivalintakysymykset:** Näissä oppilaat valitsevat oikean vastauksen useista vaihtoehdoista. Tämä mittaa heidän kykyään tunnistaa oikea vastaus.
- **Täydennystehtävät:** Oppilaat täyttävät puuttuvat sanat lauseista. Tämä auttaa arvioimaan heidän kykyään muistaa ja soveltaa oppimaansa sanastoa ja kielioppia.
- **Sanaluettelot:** Oppilaat listaavat tiettyyn aiheeseen liittyviä sanoja. Tämä mittaa heidän kykyään muistaa ja nimetä oppimiaan sanoja.
- **Määrittelytehtävät:** Oppilaat määrittelevät sanoja tai käsitteitä. Tämä arvioi heidän kykyään ymmärtää ja selittää oppimiaan asioita.
- **Toistotehtävät:** Oppilaat toistavat kuulemansa lauseet tai sanat. Tämä mittaa heidän kykyään muistaa ja toistaa kuulemaansa.
- **Kuvaustehtävät:** Oppilaat kuvaavat kuvia tai tilanteita englanniksi. Tämä auttaa arvioimaan heidän kykyään käyttää oppimaansa kieltä kuvailemaan asioita.
- **Näyttämistehtävät:** Oppilaat esittävät oppimiaan asioita, kuten roolileikkejä tai dialogeja. Tämä mittaa heidän kykyään soveltaa oppimaansa käytännössä.

Opettele promptaamaan tehokkaasti ja kokeile esim. rakenteellista promptausta.

*Jatka keskustelua rohkeasti.
Tekoäly on väsymätön apuri!*

Digitaaliset mahdollisuudet arvioinnissa

Esimerkkejä maksuttomista sovelluksista:

- Kyselyt: Kahoot, Quizlet, Quizzizz, Blooket, Answergarden
- Digitaaliset mindmapit: Popplet, Mindomo
- Sarjakuvapohjia ja -malleja: Witty Comics, MakeBeliefsComix, Stripcreator
- Ryhmätyöskentelyyn: Padlet, Whiteboard, Mural, Miro
- Interaktiiviset sisällöt: ThingLink, Moodlen H5P-työkalu

Ota yksi sovellus kokeiluun seuraavalle kurssillesi!

Kahoot!

Mindomo™

padlet

thinglink..

Menetelmäideoita ja esimerkkejä

Havainnointi

Ryhmätyöt

- Esitelmä
- Näytöt
- Projektit

Itsearviointi

- Rasti ruutuun, valmiit vaihtoehdot
- Hymynaama, surunaama
- Tavoitteet kurssin alussa, keskellä ja lopussa

Oppimispäiväkirja

- Työnäytekansio tai työpajakirja
- Blogi

Portfolio

- Digitaalinen portfolio

Mindmapit ja posterit

- Emindmap
- Digijulkaisut

Esitys, näytös, konsertti tai näyttely

Oppimistehtävä

Ennen kurssia tai tuntia, kurssin aikana tai kotona tehtävä

Näyttö, Näytä & kerro

- Piirros, piirtäminen
- Äänite, podcast
- Opiskelijan tekemät videot tai videonäytteet
- Videoiden analysointi
- Yksilö- ja ryhmänäytöt

Haastattelut tai kysely

- verkkokokoukset

Harjoitustyö

- Esitelmä
- Työnäyte

Arviointikeskustelu

- Opettaja ja oppilas
- Ryhmäkeskustelu
- Yhteiskeskustelu
- Katselmus

Videointi tai videoanalyysi

Vertaisarviointi

Reflektiivinen kirjoitelma

- Omasta osaamisesta
- Lopputuotoksen tai tuotteen arviointi

Koe, testi tai tentti

- Monivalintatesti
- Esseetesti
- Avoimen materiaalin testi (kirjat saa olla mukana)
- Lyhyiden vastausten tentti
- Suullinen testi tai tentti
- Ryhmätesti tai -koe
- Sallittuja suorituskertoja useita tai rajattomasti
- Ilman aikarajaa tai aikarajan kanssa
- Korkein saavutettu arvosana tai tietty prosenttiosuus oikein
- Lyhyet digitaaliset testit ja visat – esimerkiksi Kahoot, Quizzlet
- Leikkimieliset testit

Millainen voisi olla sinun listasi?

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Aaltonen V., Kauppinen J. 2023. Haasteena kuvataiteen arviointi. Pro gradu –tutkielma. Taiteiden tiedekunta, Lapin yliopisto.
- Arkko-Saukkonen A. & Saloniemi K. (toim.). (2018). Innostusta verkkotyöskentelyyn. <https://www.theseus.fi/handle/10024/143637>
- Arvioinnin tehtävät ja yleiset periaatteet, OPH <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/13.4.2021%20Arvioinnin%20teht%C3%A4v%C3%A4t%20%281%29.pdf>
- Atjonen, P. Akateemisen oppimisen ja osaamisen arviointi <https://erepo.uef.fi/server/api/core/bitstreams/b42c4e3a-20a5-474e-be4c-bb5640e9ac3e/content>
- Atjonen, P. Arviointimenetelmillä on väliä <https://www.youtube.com/watch?v=Ksg2vX3Na4s>
- Atjonen, P. 2015. Kehittävä arviointi kasvatusalalla. Tampere: Suomen Yliopistopaino.
- Atjonen, P. Opettaja arviointiosaamisen kehittyminen <https://www.youtube.com/watch?v=lRvHEGKZe8E>
- Atjonen, P. 2020c. Palaute - Osa 1/4: Atjonen puhuu arvioinnista. Palaute-käsitteen määrittelyä. <https://www.youtube.com/watch?v=zohCtEode7E>

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Atjonen, P. 2016, 112 apua arviointiin: Kehittävä arviointi. Atjonen puhuu arvioinnista.
<https://youtu.be/L0Yhs7xha-0>.
- E. Kauppinen & E. Vitikka (toim.) 2017 Arviointia toteuttamassa
- Hanke: Nyt mie ossoon arvioida!
Webinaaritalenne
<https://panopto.jamk.fi/Panopto/Pages/Viewer.aspx?id=645f2004-de2a-453d-9b5d-b233009bdea7>
- Hanke: Opinpolku näkyväksi arviointikulttuuria kehittämällä, kuvataidekoulujen yhteishanke
https://vihdinkuvataidekoulu.fi/opetus/mediataideo_n-hanke/opinpolku/#:~:text=Opinpolku%20n%C3%A4kyv%C3%A4ksi%20arviointikulttuuria%20kehitt%C3%A4m%C3%A4ll%20oli%20seitsem%C3%A4n%20kuvataidekoulun,koordinoi%20hanketta%20ja%20muut%20hankkeeseen%20osallistuvat%20koulut
- Hartikainen, M., Suvanto, T. 2017. Oman oppimisen arviointi kuvataideopetuksessa : miten tuemme oppilaiden itsearviointin ja vertaisarviointin taitojen kehittymistä?

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Helsingin yliopisto: Miten toteutan arvioinnin
<https://teaching.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/miten-toteutan-arvioinnin>
- Holtari, S., Tahvanainen, M. 2022. ”Reilua arviointia on, mutta ei aina reilua peliä.” Kuudesluokkalaisten kokemuksia taide- ja taitoaineiden arvioinnista. Luokanopettajakoulutus, Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta, Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto.
- Innostusta oppimistilanteisiin, vinkkejä oppijälähtöiseen opetukseen
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/103445/Innostusta%20oppimistilanteisiin_valmis%20web.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Kauppinen, E & Vitikka, E (toim.). 2017 Arviointia toteuttamassa: näkökulmia monipuoliseen oppimisen arviointiin. Helsinki: Opetushallitus
- Koskinen, P. & Lämsä, J. (2019). Ruotiminen: toimintamalli harjoitustehtävien läpikäyntiin. Yliopistopedagogiikka, 2/2019.
<https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2019/06/14/ruotiminen/>
- Laakso, M. (2020). Aktivoi luentosi -opas luettavissa päivitettyinä.
<https://www.matleenalaakso.fi/2020/10/aktivoi-luentosi-opas.html>

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Laakso, M. Digitaaliset oppimismenetelmät, testit ja arvioinnit
<https://www.slideshare.net/slideshow/digitaaliset-oppimistehtvt-testit-ja-arviointi-1-op/73107461#8>
- Luostarinen & J.H. Nieminen.2019. Arvioinnin käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus
 - Oppimis- ja arviointikeskustelut.
 - Arvioinnin ABC.
 - Arvioinnin erilaiset tehtävät.
 - Arviointikulttuuri.
 - Itsearviointi.
- Luovan prosessin arvioinnista Johdanto
https://mehackit.org/kurssit/let_me_hack_it/06-opetuskokeilu/01-johdanto/
- Luukkonen, V. 2021. Oppilaiden kokemuksia henkilökohtaisesta arviointi- ja kehityskeskustelusta perusopetuksessa. Jyväskylän yliopisto. JYU Dissertations 342.
- Lähteenmäki, M-L. & Ruhalahki, S. (2021). Eräänä aamuna nousi etäopettajan aurinko.
<https://www.tuni.fi/tlc/eraana-aamuna-nousi-etaopettajan-aurinko/>
- Moodle: Aktiviteetit
<https://docs.moodle.org/4x/fi/Aktiviteetit>
- Mäki-Hakola,H. (2021). Dialogiosaaminen haltuun osataito kerrallaan – loikka kohti parempaa ihmisyyttä. <https://www.tuni.fi/tlc/dialogibingo/>

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Neliapila-malli 17.1.2025, kouluttajana Alma Muukka-Marjovuo (OPH) 17.1. 2025. Nyt mie ossoon arvioija -hanke
<https://www.youtube.com/watch?v=SwvoMP7WZvw>
- OPH: Arviointisanasto opettajille
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/arviointisanasto-opettajille>
- Opintokeskus Sivis: Lisää laatua koulutukseen
https://www.opintokeskussivis.fi/app/uploads/2025/01/Lisaa_laatua-koulutukseen_Opintokeskus_Sivis.pdf
- Opintokeskus Sivis: Toiminnallisia menetelmiä
<https://www.opintokeskussivis.fi/app/uploads/2023/12/Toiminnallisia-menetelmia.pdf>
- Osallistavat menetelmät, vinkkejä ja virikkeitä kouluttajille
https://www.ksl.fi/app/uploads/2024/01/OsallistavatMenetelmat_A4_saavutettava_22122023.pdf
- Ouakrim-Soivio, A. & Rongas, A. 2021. Arviointisanasto opettajille. LOPS 2021 –tukea lukion opetussuunnitelman perusteiden toteutukseen. Helsinki: Opetushallitus.
<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/arviointisanasto-opettajille>

Lähteitä ja hyödyllisiä materiaaleja

- Rauma, R. 2021. Vertaisarviointikortit apuna kuvataiteen arvioinnissa. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
https://jyx.jyu.fi/jyx/Record/jyx_123456789_78719
- Tampereen yliopisto: Arviointi ja palaute
<https://www.tuni.fi/tlc/suunnittelu/arviointi/>
- TLC. (2021). Hybridiopetus – ehdottomasti mahdollisuus! Tampereen korkeakouluyhteisö.
<https://www.tuni.fi/tlc/news/hybridiopetus-ehdottomasti-mahdollisuus/>
- Viro, E. (2021). Mie flippaan - opettajan kokemuksia matematiikan flippauksesta
<https://www.tuni.fi/tlc/mie-flippaan/>
- Ylitalo, A. Arviointi korkeakouluopetuksessa
<https://www.slideshare.net/slideshow/arviointi-korkeakouluopetuksessa-anuylitalotritoniaedulab2011/17794910#35>

